

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0220U103231

Державний реєстраційний номер: 0120U100523

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-09-2020

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Функціонально-стилістичні вияви загальноновживаної та термінологічної лексики в сучасній українській мові

Початок етапу: 09.2019

Закінчення етапу: 06.2020

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, 9-А, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61166, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380577020304, 380577020717

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, 9-А, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61166, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380577020304, 380577020717

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 43 - власна ініціатива (якщо робота виконується з власної ініціативи за кошти виконавця НДР або безкоштовно)

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7706 - безплатно (договір про науково-технічне співробітництво, тощо)

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Функціонально-стилістичні вияви загальноживаної та термінологічної лексики в сучасній українській мові

Назва роботи англійською:

Functional-stylistic manifestations of common and terminological vocabulary in the Modern Ukrainian

Реферат українською:

Мета – виявити характерні тенденції формування термінологічної системи галузі кібербезпеки, беручи до уваги окреслені в мовознавчих і фахових працях зі сфери інформаційної безпеки особливості й підходи; дослідити новітні англійські запозичення в сучасній українській економічній термінології, визначити основні тематичні групи англіцизмів, встановити продуктивні моделі утворення економічних терміносполук; з'ясувати місце й роль запозичень у сучасній українській економічній термінології, описати функціональні особливості запозичених професійних імен в економічній терміносистемі; на матеріалі ЗМІ здійснити аналіз англіцизмів і дослідити функції, зреалізовані ними в українському економічному дискурсі; проаналізувати проблеми перекладу загальноживаних термінів в інформаційно-економічному просторі, уніфікувати переклад досліджуваних слів у процесі українізації програмного забезпечення. Об'єкт дослідження – сучасні різножанрові тексти наукового й публіцистичного стилів мовлення; термінологічні одиниці галузі кібербезпеки і окремі терміни комп'ютерних наук та інформаційних технологій соціально-економічна та науково-технічна термінологія української мови; україномовне програмне забезпечення, ресурси мережі Інтернет, розроблені як українськими, так і закордонними спеціалістами. Предмет дослідження – публіцистичні та економічні тексти, спеціальна та термінологічна лексика; словники української мови кінця ХХ – початку ХХІ ст. Наукова новизна запропонованого дослідження виявляється у визначенні стану і статусу термінологічної системи кібербезпеки, формулюванні критеріїв її структурно-типологічного й системного аналізу; у проведеному багатоаспектному аналізі й систематизації запозиченої лексики в соціально-економічній та науково-технічній термінології української мови; виявленні й узагальненні проблеми коректності перекладу та правопису термінів галузі інформаційних технологій, на розвиток якої впливає інтенсивність інформаційних потоків унаслідок розшире

Реферат англійською:

The goal is to identify the characteristic trends in the formation of the terminological system of the cybersecurity industry, taking into account the features and approaches specified in linguistic and professional works on information security; to explore new English borrowings in modern Ukrainian economic terminology, to identify the main thematic groups of Anglicisms, to establish productive models for the formation of economic terms; to find out the place and role of borrowing in modern Ukrainian economic terminology, to describe the functional features of borrowed professional names in the economic term system; on the material of the media to conduct an analysis of Anglicisms and investigate the functions realized by them in the Ukrainian economic discourse; to analyze the problems of translation of commonly used terms in the information and economic space, to unify the translation of the studied words in the process of software Ukrainization. Object of research is modern multi-genre texts of scientific and journalistic styles of speech; terminological units of the cybersecurity industry and individual terms of computer science and information technology; socio-economic and scientific and technical terminology of the Ukrainian language; Ukrainian-language software, Internet resources developed by both Ukrainian and foreign experts. Subject of research is journalistic and economic texts, special and terminological vocabulary; dictionaries of the Ukrainian language of the late XIX – early XXI century. The scientific novelty of the proposed study is manifested in determining the condition and status of the terminological system of cybersecurity, the formulation of the criteria for its structural-typological and system analysis; in a multivariate analysis and systematization of borrowed vocabulary in the socio-economic and scientific-technical terminology

of the Ukrainian language; identification and generalization of the problem of the correct translation and

Індекс УДК: 81:159.946.3, 81'35; 81'26

Коди тематичних рубрик: 16.21.13, 16.21.31

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Черемська Ольга Степанівна

Науковий ступінь:

Вчене звання:

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Дослідження сучасних тенденцій розвитку лексичного складу української мови, зокрема у сфері функціонування термінології, узагальнення й систематизація загальнотеоретичних і практичних підходів до вивчення термінології як мовної основи соціально-економічної, науково-технічної термінології форми представлення наукових знань у галузі економіки.

Назва НТП англійською: Research of modern tendencies in the development of the lexical composition of the Ukrainian language, in particular in the terminology functioning field, generalization and systematization of general theoretical and practical approaches to the study of terminology as the linguistic basis of socio-economic, scientific and technical terminology of the form of presentation of scientific knowledge in the economic field.

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії, Аналітичні матеріали

Галузь застосування: навчальні заклади

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Виявлено характерні тенденції формування термінологічної системи кібербезпеки; виокремлено термінологію галузі кібербезпеки, уживану в термінографічних працях та нормативно-правових документах; простежено процес становлення термінологічної системи кібербезпеки й описано лексико-семантичні групи та структурні особливості; виявлено основні джерела формування української економічної термінології; з'ясовано функціонально-стилістичні особливості запозичень у сучасній українській економічній терміносистемі; скласифіковано новітні англіцизми за тематичними групами, виявлено фонетико-морфологічні закономірності їх адаптації, простежено словотвірні особливості запозичень в українській мові; з'ясовано причини запозичення англійських лексем українською мовою, враховуючи лінгвістичні та позалінгвістичні чинники; описано корпус економічних термінів з метою їх подальшого уніфікованого вживання та можливості адекватного перекладу українською мовою англійських текстів економічної тематики; проаналізовано основні способи утворення економічних терміносполук із чужомовним компонентом у структурі (двокомпонентні, трикомпонентні); здійснено аналіз англійських запозичень, регулярно вживаних у засобах масової інформації; визначено основні функції, які можуть одночасно зреалізовуватися термінами-запозиченнями в українському економічному дискурсі, дозволяючи заповнити лексичні лакуни й збагатити професійну мову економістів новими лексичними одиницями; виявлено, проаналізовано й узагальнено проблеми коректності перекладу та правопису термінів галузі інформаційних технологій, на розвиток якої впливає інтенсивність інформаційних потоків унаслідок розширення процесів глобалізації світової економіки.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Підвищення продуктивності праці

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

ІХ. Бібліографічний опис

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Пономаренко Володимир Степанович

д. е. н., 08.00.04

Перелік осіб-виконавців

Архипенко Людмила Михайлівна

Дьолог Ольга Станіславівна

(к.філол.н., 10.02.01)

Сухенко Вікторія Григорівна

Ходарева Ірина Миколаївна

Черемська Ольга Степанівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Шелкунова Наталія Леонідівна

Телефон

+38 (057) 702-06-70

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

